

వీధి గోడకు ఉన్న 'టు లెట్' బోర్డు తీసుకొచ్చి ఇంట్లో పెట్టింది జానకి. ఆ రోజుతో దాని ఆవనరం తీరిపోయింది.

జానకి వాళ్ళ మేడమీద గదిలోకి ఆ వేళ రామారావు అనే ఆతను అడ్డెక్కినాడు. అంతక్రితం రోజువే వచ్చి అడ్డె అదీ మాట్లాడుకుని అడ్వైస్ చేసి, మరొక ప్రవేశాన్ని చెప్పి వెళ్ళాడు.

జానకి హాల్లో వచ్చాడు చేస్తూంది. ఆమె మనసు నిలకడగా ఉండటంలేదు. అదేమేమో ఆలోచిస్తూంది.

రామారావు బాంక్లో వనిచేస్తున్నాడు. మంచివాడులానే కనబడుతున్నాడు. మర్యాద, మన్నన తెలుసుకు మనిషికి. ఇలా అని జానకి తండ్రి తల్లితో ఆంటూంటే వింది.

'మనిషేలా ఉంటాడో?' ఆరాలు నడిచి జానకి మనసు.

అంతక్రితం రోజు ఆతను గదికోసం వచ్చినప్పుడు అతన్ని చూడటమే పడలేదు. తనేమో లోపలి గదిలో ఉండిపోయింది. బయటేమో అమ్మా నాన్నా ఉండిపోయారు. మాటమాత్రం వింది. గంభీరమైన కంఠం. పరిపూర్ణమైన పురుషత్వం ధ్వనించింది కంఠంలో.

జానకి లోపలం లేదు. కాలు గాలిన పిల్లలా లోపల్నుంచి బయటకూ, బయటనుంచి లోపలకూ తిరుగుతూంది. మరి కాస్తేపటికి ఏదో జ్ఞాపకం వచ్చిన దానిలా తన గదిలోకి వెళ్ళి అద్దంముందు కూర్చుంది.

అద్దంలో తన ప్రతిబింబం తనకే వికారం కలిగించింది జానకికి.

నల్లటి నలుపు జానకిది. కనుముక్కు తీరే వా అకర్ణణీయంగా ఉండదు. దానికితోడు పోషణలేని ఆమె అడతనం జానకిని మరింత అందివికారంగా ఉండేలా చేసింది.

ఇంక ఎక్కువసేపు అద్దం ముందు కూర్చోలేక లేచిపోయింది జానకి.

'హూ ... తను పుట్టటం ఎంత సాహసం చేసింది. లేదు ... లేదు. ఎంత సాహసం చేసుకుని తను పుట్టింది— అందవికారంగా, అనవ్వాంగా! కన్ను వాళ్ళు కూడా సహించలేనంత కురూపిగా. పైగా తన కీ కన్నె చెర ఒకటి.' జానకి కళ్ళు చెమ్మగిల్చాయి.

జానకి ఆలోచిస్తూంది.

'చెర! నిజంగా త నొక బందిగానే ఉంది. కొన్నేళ్ళవరకూ, కొన్నాళ్ళ వరకూ తను స్వేచ్ఛగానే తిరిగింది. రాను

రాను వయసు రాకాలేలా మీద పడుతున్న కొద్దీ తను బందిగా మారిపోయింది. తనను చూసిన ప్రతి వాళ్ళూ 'నల్ల పిల్ల' అనో, 'మాల్కా' కనో వెక్కిరించి నేరూకోశం చేస్తూంటే విని విని విసుగెత్తి తన కా చీకటి గదిని చెరగా చేశారు. అమ్మా, నాన్నా! వాళ్ళ బాధ వాళ్ళది.' అశాంతిగానూ, అల్లకల్లోలంగానూ ఉంది జానకి మనసు.

రామారావు జ్ఞాపకం వచ్చాడు జానకికి.

'అత నొస్తే బాగుండును. ఒకమాటు చూసే మళ్ళీ తన గదిలోకి... ఆ చీకట్లోకి వెళ్ళిపోవచ్చు. మళ్ళీ నాన్న బజారు నుంచి వచ్చేస్తే వీలుండదు ... అమ్మ కూడా పనిలో ఉంది.' జానకి మనసు తొందరపడింది.

గడియారం వైపు చూసింది. పడైంది.

'తొమ్మిదింటికే వస్తానన్నాడు!' మనసులోనే ఆసుకుంది.

'వచ్చేస్తాడు ... వచ్చేట్టే వైంది... నాన్న పురో అరగంట వరకూ రాకుండా ఉంటే బాగుండును. అమ్మ కూడా ఇప్పుడిప్పుడే పిలవకుండా ఉంటే బాగుండును.' వేయి దేవుళ్ళకు మొక్కింది 'ఓసేవ్ జానకి... దేభ్యం మొహం! ఒకమాటిలా తగలదు.' వంటింట్లోంచి తల్లి గావుకేక పెట్టింది.

భగవంతుడు తన మొక్కుబడి తీర్చలేదు. తీర్చాడు! తనకు తెలుసు. జానకి వాపోయింది.

అమ్మ పిలిచే మొదటి పిలుపు తనకి వినపడుతుంది. అయినా, ఆ దేభ్యం అనే పేరుకూడా చేరిస్తే కాని తన పిలుపుకి నిండుతనం ఉండదనుకుంటుంది కాబోలు అమ్మ.

నీరసంగా లేచి వంటింట్లోకి నడిచింది జానకి. తొందరగానే అయింది పని. తను సావిట్లోకి వెళ్ళేవరకూ ఆతను రాకపోతే బాగుండును. గదిగబా నడిచింది

జి. ఎస్. సూరి

సావిట్లోకి. జానకి సావిట్లోకి వచ్చేసరికి పిలి తలుపు చప్పుడైంది.

'నాన్న వచ్చేశాడు! ... అతగా డెప్పుడొచ్చినా ఇంక ఒకటి!' జానకి నిరుత్సాహంగా అనుకుంటూ వెళ్ళి పిలి తలుపు తీసింది.

'ఏం సావిట్లో తచ్చాడుతున్నావ్?' సావిట్లోకి వస్తూనే తీక్షణంగా అడిగాడు తండ్రి జానకిని.

జానకి భయంతో చిన్నగా వణికింది. 'ఉహూ ... తలుపు తీద్దామనీ—' మెల్లగా జవాబిచ్చింది.

'తీయటం అయిందిగా ... వెళ్ళింక అంతాపురంలోకి.' చీదరంగా అన్నాడు.

జానకి తల వంచుకుని వచ్చేసింది. తన గదిలోకి వెళ్ళి మనసారా ఏడ్చటం మొదలు పెట్టింది.

గదిలో చీకటి. చీకటిలో జానకి. ఏడుపు మాని మెల్లగా తల ఎత్తింది జానకి. ఆమె ఓ మాటు వెలిగి వచ్చుకుంది.

'తనెవరో కలవలేకపోయా, ఈ చీకటిలో బాగా కలిసిపోగలిగింది.'

రామారావు జ్ఞాపకం వచ్చాడు జానకికి.

'ఈ పాటికి గదిలోకి వచ్చి ఉంటాడు. అంతా నర్దుకుంటున్నాడేమో... ఏమో? తనెంత దురదృష్టవంతురాలి! తన పరిస్థితి ఎంత దీనమైనది! కాకపోతే... పాటి మనిషిని తన దాపులకు వచ్చిన మనిషిని నూడలేకపోవటమా? లేదు. తనింకెప్పుడూ అతన్ని చూడలేదు. చూడటానికి అవకాశం రాదు. ఎందుకంటే— పదింటవరకూ ప్రతి రోజూ తండ్రి

సావిట్లోనే ఉంటాడు. వది తరవాత తనకి సావిట్లోకి వెళ్ళే అవకాశం కలిగినా, అత నవ్వటికే బాంక్కు వెళ్ళిపోయి ఉంటాడు. పోనీ, అతని అరిగిచ్చే వేళ కై నా కుదురుతుండా అంటే ... ఉహూ! మళ్ళీ సాయంకాలం అయిందింటే నుంచి సావిట్లో తండ్రి కావలా మొదలవుతుంది. ఇంకెప్పుడు? లేదు... లేదు. తన కా అవకాశమే లేదు.'

జానకి తన బ్రతుకంటే చుక్క అనవ్వాం కలిగింది.

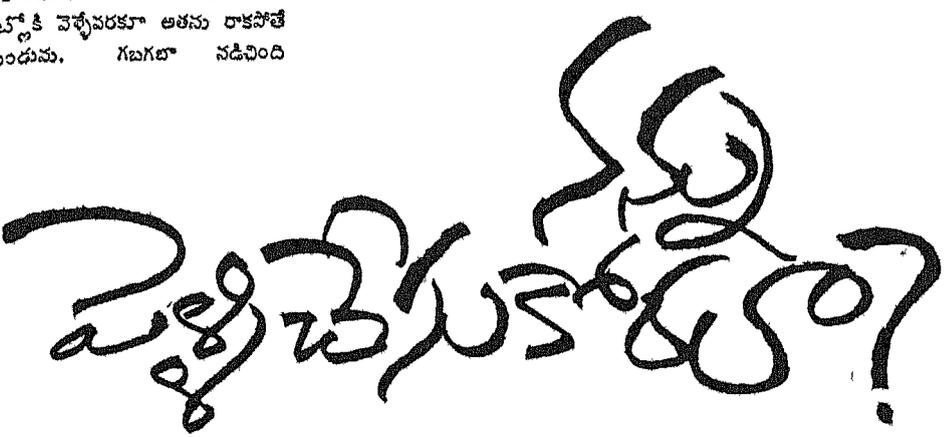
'అయినా, నల్లగా ఉన్నంతమాత్రాన నాన్న తన వెండుకు చీదరించుకుంటున్నాడు? ఎందుకు పిళ్ళు న న్నిలా చీకటి కొట్టో బంధిస్తున్నారా? ... నల్లగా ఉండటం అనేది తన ఆపదాధం కాదే!' జానకితో ప్రశ్నావరంపరలు.

అంతలోనే ఏదో జవాబు స్ఫురించటం. 'తను ఎదుటపడితే ఈ నల్ల పిల్లకు సెళ్ళిచేయగలుగుతానా? అన్న ప్రశ్న బహుశా నాన్నని భయపెడుతుండేమో! అంతే అయ్యంటుంది. అందుకే తన కీ చీకటికొట్టు బందిఖానా. అందుకే తనకీ చెర! ... కన్నెచెర!... భగవాన్! న న్ని కన్నె చెర నుంచి విముక్తురాలి చేయి.

నా ప్రతుక్కి కూడా ఒక అర్థం కల్పించు. అన్ని పూలూ మాతగానే నీ కంఠాన్ని అలంకరించవు. కొన్ని నీ పాదాల మీద కూడా వడుంటాయి. అలాగే నాక్కూడా నీ మగాడి చరణాల దగ్గరై నా దానిగా వడుండే భాగ్యం అనుగ్రహించు. అవును, భగవాన్! అవును... కనీసం నా మెడ కొక పసుపులాడు ప్రసాదించు.'

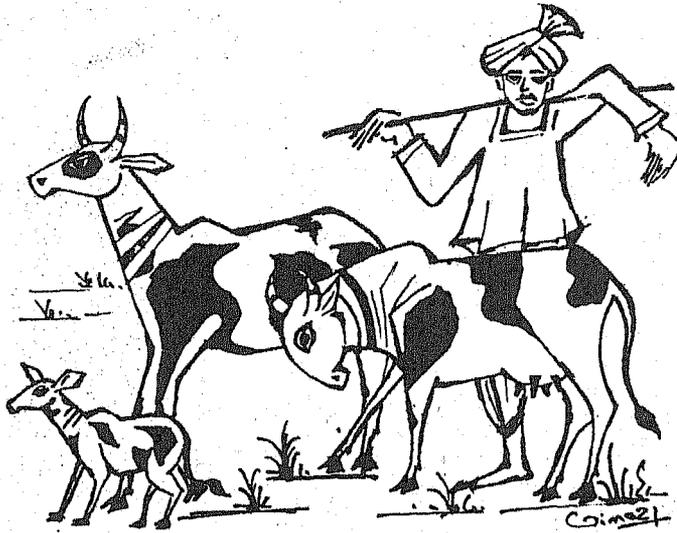
జానకి కళ్ళు వర్షిస్తున్నాయి.

జానకికి ఏసేవో జ్ఞాపకాలు వస్తున్నాయి. 'ఇర్మ!' నుదుటిని అరచేతో కొట్టుకుంది. జానకి చాలా చిన్నప్పుడు— అప్పటి కింకా ఆమెకి 'నల్లపిల్లా!'

అలసాని

చిత్రం—ఎస్. విజయకుమార్ (కరీంనగర్)

అనేపేరు స్థిరపడలేదు—ఒకమాటు ఎవరో బంధువు లానిద వాళ్ళబ్బాయిని చూపించి, “ఏమే, జానకీ! మా నానిగాళ్ళే పెళ్ళిచేసుకుంటావా?” అనడం, వేళాకోళంగానే! అందుకు జానకీ వెంటనే “చీ! పెళ్ళివారు చేసుకుంటారా?... పాడు పెళ్ళి! నే ననులు పెళ్ళి చేసుకోను. నా కనులు పెళ్ళి అక్కర్లేదు” అంది సాగదీసుకుంటూ.

అది జ్ఞాపకం వచ్చింది. ‘ఎందుకు చేసుకోమా? ... చేసుకుంటాను! నాకు పెళ్ళి కావాలి ... నాకు పెళ్ళిచేసుకోవాలనుంది... అయితే, ఏం తాళం? తెలిసితెలియక ... అజ్ఞానమో అమాయకత్వమో పెళ్ళొద్దనుకుంది. .. అలాగే జరిగింది ... ఆ మాటలకు ఏ దేవతలో తథాస్త అనేకారులా ఉంది ... అందుకే తన కనులు పెళ్ళికావటం లేదు. కావాలను ఏన్నా కావటం లేదు!’ బాధగా అనుకుంది జానకీ.

‘ఎంత తప్పు చేశాను! ఎంత తప్పు చేశాను!’ చెంపలు చెళ్ళు చెళ్ళున చరుచుకుంది జానకీ.

‘తల్లితండ్రులు పిల్లల్ని ఏ తప్పు చేసినా క్షమించగలరేమో కాని, పెళ్ళికాని ఆడపిల్లను మాత్రం క్షమించలేరు. అదామే తప్పు కాకపోయినా సరే— అదో పెద్ద నేరంగా ఎంచి నహించలేరు; భరించలేరు. అందుకనేనా ఆడపిల్ల ఎదిగితే చాలు, గుండెల మీద కుంప బెక్కి స్తున్నట్లు బాధపడతారు.’

జానకీ అలోచనలు రకరకాలుగా సాగుతున్నాయి.

రామారావు మనసులో మెదిలారు. రూపం తెలియని రామారావు అస్పష్టంగా!

‘రామారావు ఎలా ఉంటాడో! ... ఆజానుబాహు అరవింద దళాయ తాక్కుడిలా ఉంటాడా? అయితే, అతను శ్రీరామచంద్రుడిలా ఉంటాడన్న మాట! అదే అయితే రామారావు నకల గుణాభి రాముడై ఉండాలి... తను జానకైతే? అవటానికి తను జానకే?... వట్టి పేరుకు మాత్రమే ... అంతా తన ఆశ! అత్యాశ!!’ జానకీ నవ్వుకుంది.

ఎంతలా అనుకున్నా రామారావు పేరూ, తన పేరూ పక్కపక్కం కనబడుతున్నాయి జానకీ ఊహాపథంలో.

జానకీలోని ఆశల అలోచనలు మరిన్ని చిగుళ్ళు వేరుసాగాయి.

‘ఏమో? ... ఏ పుట్టలో ఏ సాముందో ... ఇతగాడే తన సుద్దరించటానికి వచ్చిన దేవుడేమో? ... ఇతనైనా తనని కన్నెరెనుంచి విముక్తరాల్పి చేస్తే? ...’

జానకీ మనసు తెగింపుకి సిద్ధపడుతుంది.

‘సోనీ ... సోనీ ఒకమాటు అడిగి చూస్తే ... తనని చూసి మోహించేతా, ప్రేమించేతా కాకపోవచ్చు ... కేవలం జాలిచేతో, సానుభూతిచేతో తనని ... కన్నెరె సుంచి విముక్తికోసం జానకీ మనస్సు సిగ్గులేకుండా అలోచిస్తుంది. పూర్తిగా సిగ్గు వదిలేసి ఆరాట పడుతూంది.

‘ఎంత భయంకరమైన తీవ్రతం తనది! ... ఎంత దయనీయమైనదీ తన స్థితి! ... కాకపోతే లోకంలో ఏ ఆడపిల్లైనా తనలా ఆలోచిస్తుందా? తను నలుపుగా ఉండటం. తన కురూపి తనం—ఇవేకాదు తనకే శాసం! తనవాళ్ళ

బీదతనం కూడానూ. తనవాళ్ళే కనక గొప్పవాళ్ళయితేనా? ... అనే కనక గొప్పంటి పిల్లయితేనా? కానులు గుమ్మరించి తాళి కట్టించుకునేది ... పెళ్ళి చేసుకునేది. కన్నెరె బంధాలు తెంచుకునేది. కాని, తనకా అద్భుతం లేదే! తను అన్నివిధాలా బీదడై పోయింది. అందానికీ, నిశ్శయానికీ, కన్నెరె అదరణకూ... అందుకే తన దీ చీకటి బ్రతుకైంది?’

జానకీ హృదయం విలవిలలాడిపోతూంది.

జానకీ కత్తికోత ననుభవిస్తూంది. ఎడతెరిసిలేని అలోచనలో కొట్టుకుపోతూనే ఉంది.

‘కాని, రామారావు డబ్బు మనిషి కాడేమో! ... మంచివాడన్న సర్టిఫికేట్ నాన్న ఎలాగైనా ఇచ్చేతాడు ... ఇంక దేనికి సంశయించాలి? కాదంటాడేమోననా? ... అలా అంటాడా? ... అనకూడదని ఎక్కడా లేదుగా! ...’

ప్రశ్నలూ—సమాధానాలూ, ప్రశ్నల వెంట సమాధానాలూ, సమాధానాలు లేని ప్రశ్నలూ... ఒకదానివెంట ఒకటి, ఒకదాన్ని తరుముతూ ఒకటి జానకీ బుర్రను హింసపెట్టేస్తున్నాయి. అలోచనల నరకయాతన అనుభవిస్తూంది జానకీ.

అలోచించి అలోచించి ఆమెలో ఓపిక సన్నగిల్లిపోయింది. ఆమె నీరసించి పోయింది.

‘అయినా, ఎప్పుడైనా అవకాశం వస్తేగా? ... అదొచ్చినప్పుడూ, అంతటి అద్భుతం పట్టినప్పుడూ చూడచ్చు ... పెళ్ళికోసం వరాయి మగాడిని కొంగుపట్టి యాచించే దౌర్భాగ్యం ఏ కన్నెరె అల్లకూ వద్దు ప్రభూ, వద్దు! వనిత లోకై పోచి

వస్తే చులకన కావటం మామూలైగా ... అన్నట్లు ఆ సామెత అందమైన వనితలకు చెందుతుందేమో! ... మరైతే తనలాంటి అనాకారి వనితల గతి? ... మరి దారుణమేమో? ... మరింత చులకనేమో! ... అయినా ... అయినా ... తను చులకన కావటం ఇది మొదటిసారి కాదాగా? ... ఇదే మొదటి అనుభవం కాదాగా? ... అలాంటప్పుడు ఇంక బంకెందుకు? ఇంక సంశయం మొందుకు?’

జానకీ ఆసైన అలోచించడలుచుకోలేదు. ఒక నిర్ణయానికీ వచ్చేసింది. ఏ నందేవోల్ని, సంశయాల్ని ఆమె లక్ష్యపెట్టడలుచుకోలేదు. అనుమానాలూ, అలోచనలూ దాపుకి చేరనవ్వడలుచుకోలేదు.

‘ఓసేవ్, జానకీ ... దౌర్భాగ్యపు ముండా! ... తిండికి తగలడతావా?’

తల్లి ఒక్క అరుపు అరిచింది వంటింట్లోంచి.

‘ఎంత ముద్దుగా పిలుస్తోంది అమ్మ!’ వెర్రిగా నవ్వుకుంటూ లేచింది జానకీ.

రామారావు బాంకోకు బయల్దేరాడు.

వెళుతూ వెళుతూ వీధి మొగన ఉన్న కిళ్ళి సాపు దగ్గర ఆగాడు, సిగరెట్టు కల్చుకుందుకు.

అంత్రకితమే ఆ సాపు దగ్గరున్న ఇంకోవ్యక్తి రామారావుని చూసి నవ్వుడు.

తర్వాత దగ్గరకొచ్చి — ‘ఏం బ్రదర్, మీ రా ఇంట్లోకి కొత్తగా వచ్చారా?’ అనడం.

‘ఏ ఇంట్లో కన్నట్టు చూశాడు రామారావు.

‘అదేనండీ బాబూ! ... రామనాథం గారింట్లోకి’ అన్నాడు పెళ్ళున నవ్వుతూ.

‘అవునండీ!’ అన్నాడు రామారావు.

‘మేడమీద గడెనా?’

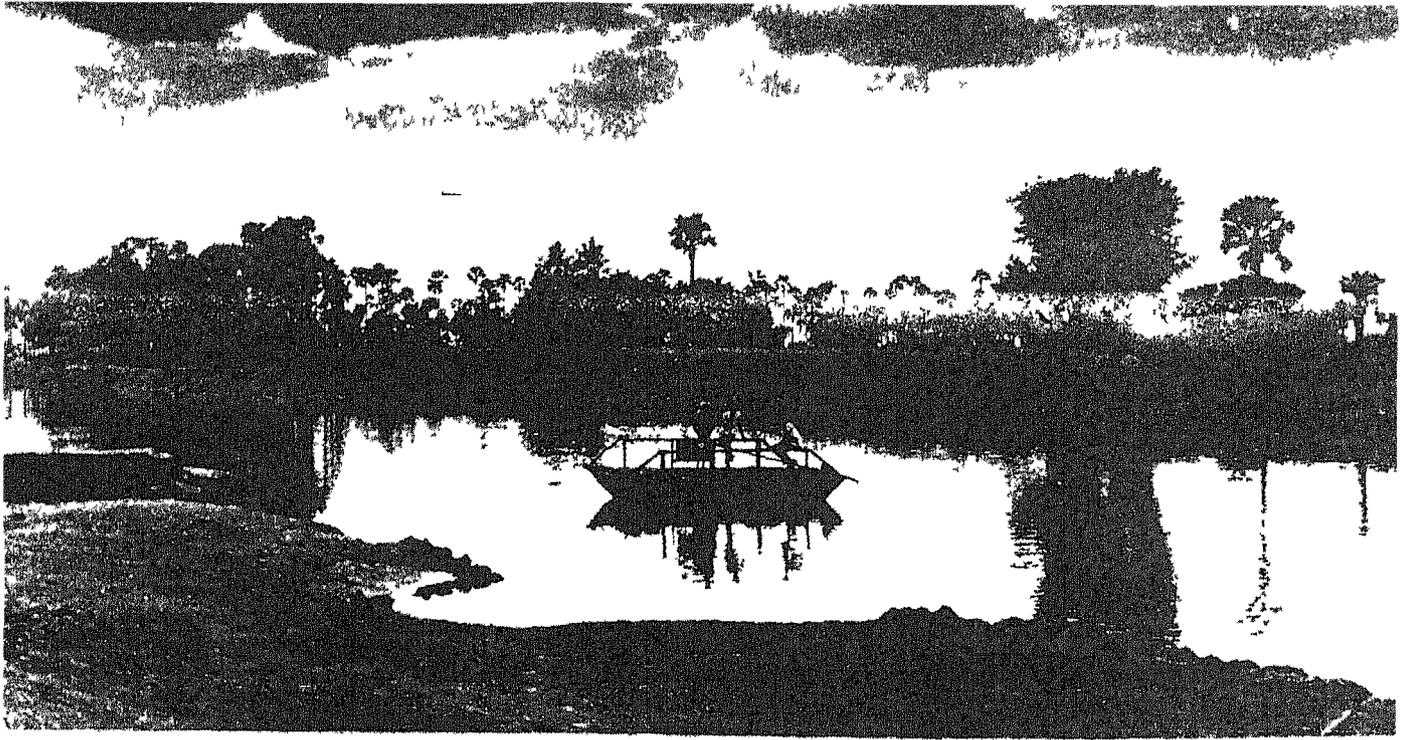
‘అవును!’

‘బ్రహ్మచారా మీరు?’

‘ఊ! ...’

అంతే. ఆ వ్యక్తి వెంటనే పెద్ద పెట్టున వెకిలిగా నవ్వుతూ — ‘కొంప ముంచారండీ, బాబూ! ... కొంప ముంచారు! ... డెన్ గాడ్ ఓస్టి సేవ్ యూ! ... కొంచెం జాగ్రత్తగా ఉండండి, బ్రదర్! ఎందుకైనా మంచిది’ అంటూ సైకిలేక్కాడు. రామారావు కత నంటున్నది ఏమిటో అర్థం కావటంలేదు. అశ్రురంగా చూశాడు అతని వైపు.

‘ఏమిటి మీరనేది?’ అడిగా డతన్ని. అతను సైకిలుమీద రిస్కుమని దూసుకుపోతూ — ‘తినుబోతూ రుచెందుకు, సార్, అడుగుతారు. మీరే చూసారుగా?’

ప్రకృతి సౌందర్యం

ఫోటో—రె. మధు (తెనాలి)

‘యెంట్ చేయండి’ అంటూ వెళ్ళి సోయాడు.

‘ఏమిట్ అది? ... జాగ్రత్త అంటున్నాడు ... బ్రహ్మచారా? అంటున్నాడు ... ఏమిటి సంగతి ...’ రామారావులో కోటి సందేహాలు, శతకోటి అనుమానాలు. అయితే, అవెక్కువనేవు నిలవలేదు. ఇట్టే కరిగి నీరై సోయాం. దాని క్షారణం ఆత వా విషయానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇవ్వకపోవటమే, ఎక్కువ సట్టించుకోకపోవటమే.

రామారావు బాంకాకి వెళ్ళిసోయాడు.

* * *

‘మనిషంట్ అతనూ మనిషి! ... ఎంత మంచివాడనీ! ... ఆ వినయం, విధేయత! ... చక్కటి కుర్రాడు. మనిషికూడా దివిటీలా ఎంత చక్కగా ఉంటాడో చూశావా? ...’ తండ్రి తెగ పొగడేస్తుంటే, రామారావుని గురించి గుమ్మం వార నిలబడి వింటూంది జానకి.

‘అవునండీ! ... ఎంత దర్జాగా ఉంటాడు కుర్రాడు! బాంకాలో ఉద్యోగం! బీతం అదీ బాగానే ఉంటుందేమో కదూ?’ జానకి తల్లి.

ఆ మాటకు పెద్దగా నవ్వాడు ఆయన. ‘ఏం, పిల్ల నిద్దా మను కుంటున్నావా? ‘పాళనగా అడిగారాయన.

జానకి చూడలేదు కాని, తల్లి మొహం చిన్నసోయి ఉంటుంది దా మాటలకు.

‘చాల్లెండి మీ వేళాకోళాలు! ... పుట్టెడు బెంగతో నే నేడున్నూంటే మధ్యనమీ ఎత్తిపొడుపు మాట లోకటా! ఆ దొర్బాగ్గువు దానికి అంత రాతే ఉంటే నల్లగా ఎండుకు ఉంటుంది? రూపూ, రెఖా లేకుండా ఎండుకు పుడుతుంది? ...

అంతా ఖర్చు! ... ఖర్చు !!’ నుదురు బాదుకుం దావిడ.

జానకి కళ్ళలో నీళ్ళు సుడులు తిరిగాయి.

‘ఊరుకోవే ... ఊరుకో !! ... ఏదో మాటవరన కంటే ... నాకు మూతం బెంగలేదూ? ... గుండెల మీదకుంవట్టె అది కూర్చుంది. ఊరూ వాడా పిల్లలకు పెళ్ళి చేయరా అని అడిగి పాళన చేసేలా చేస్తోంది ముదనవ్వులు రాక్షసి ... అసలే కొడుకులు లేరనే బెంగ ... తల కింత కొరివి పెట్టేవాళ్ళు లేరనే బెంగ ...’ ఆయన మాట్లాడలేక సోయాడు.

జానకి ఇంక నిలవలేకపోయింది. పక్క మీద పడుకుని మనసులోనే బావురు మంది, పైకి ఏడిస్తే మరింత తిట్టే సోస్తారని.

‘రామారావు తన మడ్డరిస్తే బాగుం దును. తన కీ ఒక్క ఉపకారం చేస్తే బాగుండును... మంచివాడట! ... మన మన్న మనిషట! ... అయితే, తన నీ చెరసుంచి విముక్తురాల్సి చేసే ఉపకార బుద్ధి మూతం ఎండుకు ఉండకూడదూ? ఉండచ్చు ... బహుశా ఉన్నా ఉండచ్చు!’

జానకిలో ఆలోచనలు సంతెళ్ళు విప్పు కుంటున్నాయి.

ఆశకు నీరు పోస్తున్నాయి.

‘రామారావు తన గోడు వింటే ... తన బాధ అర్థం చేసుకోగలిగితే! ... రామారావు మంచివాడట ... మనమన్న వాడట ...’

జానకిలో కోర్కె బలపడుతుంది. అందుకోసం రామారావుని తన కనుకూ లంగా చిత్రికరించుకుంటుంది.

‘నమయం రావాలి ... ఆ ఘడియ రావాలి...!’

కన్నె మనసు ఆత్రత.

* * *
నమయం వచ్చింది. జానకికి అవకాశం వచ్చింది.

తండ్రి సాయంకాలానికి తిరిగి వచ్చేస్తా వంటూ ఓ ఆదివారం వాడు సొరుగువారు వెళ్ళాడు. తల్లి జానకిని శతవిధాలా తెచ్చురించి పెత్తనాలకు వెళ్ళింది.

జానకి మనసులో చిన్న బెదురు. ఆ బెదురును కాదంటుంది ఆమెలోని ఆశ!

‘తెగించాలి ... లేకపోతే తనకి ఈ జన్మలో ముక్తి, మోక్షం రావు. అయినా, ఇంతకు ముందు ఎన్నిసార్లు ధైర్యం చేయలేదూ? ఎన్నిసార్లు తెగించలేదూ? మొదటిసారి జనార్దనాన్ని కాబోలు అడుగత!... తరవాత ... విశ్వనాథాన్ని... ఏ ఆడదీ అడగని భిక్షం ... ‘నన్ను పెళ్ళిచేసుకోరా?’ అనడిగితే, వగల బడి నవ్వాడు. తనకన్నా చింతపండు ముద్దని కట్టుకోవటం నయం అన్నాడు.

దాని కో రుపయనా ఏడిసిందట... ఆ వేళ ఎంతగా ఏడ్చింది? ... విశ్వనాథం ఫర్మా లేడు. ఆ తరవాత వచ్చిన పురుషోత్తం... ఛీ! ఛీ! ... నేడు విలువ కూడా తీసే శాడు. తనని పెళ్ళిచేసుకుని ఉడ్డరించ లేట్ట కాని, నురోలా అయితే అభ్యం తరం ఉండదన్నాడు. నీమడు ... నోరు తెరిచి, సిగ్గు విడిచి అడిగితే ఎంత మా టన్నాడో! ... అలా అయితే తన మెడకు దక్కేది వసువులాడు కాదు. ఉరితాడు! అదికూడా తన చేతులతో తనే తగిలించు కోవాలి. అందుకూడా చేతులు రావు ఆ

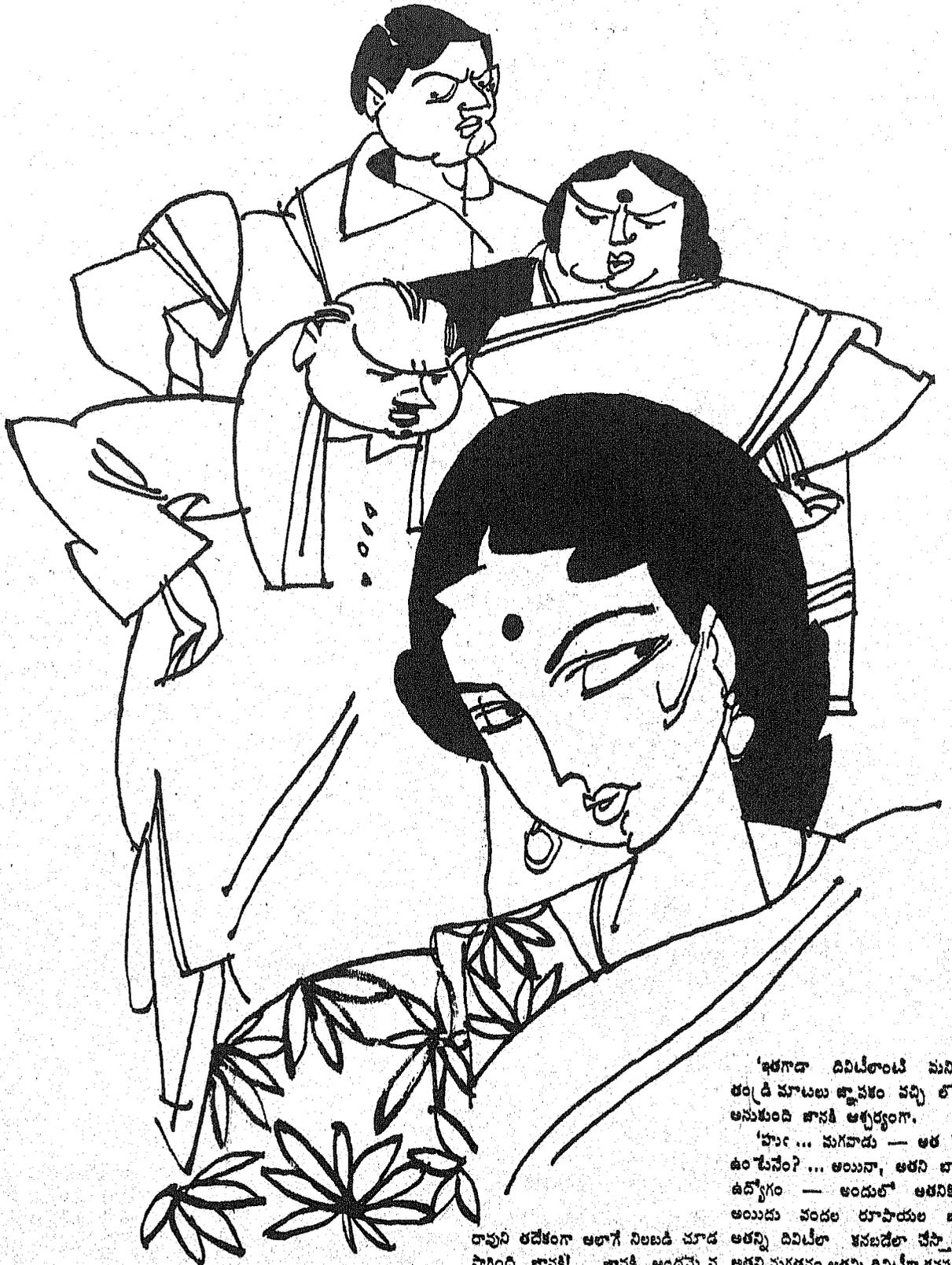
మగధీరుడికి. అనందరావు, బుచ్చి బాబూ ... ఆ చలవ త లందరూ ఒకటే! ఒకలా నమాధ సం షప్పవాళ్ళే! ... ఈ పాటి కో పదిమంది అయి ఉంటారు. కాదంటే కాదన్నారు. గది ఖాళీచేస్తున్న కారణం ఎవరూ కూడా తండ్రితో ఆనలేదు. అదో ఉపకారం చేశారు మహాను భావులు. లేకపోతే తన పరిస్థితి మరింత అధ్యాన్నంగా తయారయ్యేది.’

జానకి తను చేయబోయే సాహసం కోసం గతాన్ని ఒక మాటు గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూంది. అయినా, రామారావుని అడగలన్న కోరిక చావటం లేదు... అది అంతకంతకు పెరిగిపోతుంది. బ్రహ్మ రాక్షసిలా తయారవుతుంది.

జానకి బరువుగా నిల్పూర్చింది. మేడమెట్లు ఎక్కుతూంటే మృదయం దడదడ లాడింది జానకికి. మనసులో ఏ మూలో చిన్న బెదురు.

‘ఇంతకూ ఈ శ్రీరామచంద్రు డేమంటాడో? ... అవునంటాడో? ... కాదంటాడో? ... దాయ లచ్చుతుందా? పండు అవుతుందా? ... పండయితే? ... ఓహో!! ఎంత బాగుంటుంది! ... అమ్మకూ, నాన్నకూ ఒక్క మాటుగా తన బంగారు తల్లె పోయా? తన నలూనూ, తనో అందవికారం అన్నీ ఒక్క మాటుగా పట్టావలె చల్లె పోనూ? ... తన దొర్బాగ్గుం, తన ముదనవ్వుతనం, తన దేళ్ళపుతనం—అన్నీ సమూలంగా వాశనం అయిపోనూ ...?’

ఆలోచనంతోనే అన్ని మెట్లు ఎక్కే సింది జానకి. అందమైన ఊహలతో రామారావు గది గుమ్మం దగ్గరకు వచ్చే సింది. రెండు క్షణాలు ... పంశయన్నూ

అలాగే నిలబడి దైర్యంపూరితా కూడ దీనుకుని తెగించి తలుపు తట్టింది.
 “ఎవరది?” అన్న ప్రశ్న తరవాత తలుపు తీసిన శబ్దం జానకికి ఉలికిపాటు కలిగించాయి.

తలుపులు బాగా తిశాడు రామారావు. జానకి తల్లిబోయింది.
 నల్లటి నలుపు కాకపోయినా నలుపు, తుట్టు పెదవులూ... అందమీకారంగా లేక పోయినా, అకర్షణలేని రూపం! రామా

రావుని తడేకంగా అలాగే నిలబడి చూడ సాగింది జానకి! జానకి ఆందమైన ఉబాల్ని నాశనం చేస్తూ నేడురుగా నిలబడి ఉన్నాడు రామారావు. పూర్తిగా నిరుత్సాహవదిపోయింది. తన హృదయంలో చి త్రించుకున్న అతని రూపానికి, అసలు రూపానికి పోలిక లేకపోవడంతో జానకిలో తొట్టుపాటు కలిగించింది.

‘ఇతగాడా దివిటీలాంటి మనిషి!’ తండ్రి మాటలు జ్ఞాపకం వచ్చి లోపలే అనుకుంది జానకి ఆశ్చర్యంగా.
 ‘హూం... మగవాడు — అత నెలా ఉంటేనే? ... అయినా, అతని బాండ్ ఉద్యోగం — అందులో అతనికొచ్చే అయిదు వందల రూపాయల జీతం అతన్ని దివిటీలా కనబడేలా చేస్తాయి. అతని మగతనం అతన్ని దివిటీగా కనపడేలా చేస్తుంది. అందులో ఒక ఆదవిల్లగల తండ్రికి మరీనూ — అతను నిండు వెలుగులా స్ఫురిస్తాడు. ఏ విషయంలో నిలా ఉన్నా, మగస్థితుక ఈ విషయంలో ఆద్యుష్టమై నది!’
 జానకి ఆలోచనల నుంచి తేరుకుంది.

రామారావు ఏమిటన్నట్లు చూశాడు. "రోపలకు రావచ్చా?" వెయ్యిగా అడిగింది జానకి.

అతను మౌనంగానే అడ్డు తొలగి దారిచూచాడు.

జానకి రామారావు గదిలోకి అడుగు పెట్టింది. అంతా కలయ చూసింది. నీటుగా ఉంది. 'మనిషి పరిసర ప్రాంతాలు ఆ మనిషి మనసును తెలియచేస్తాయి. ఒకవేళ రామారావు మని షెలా ఉన్నా, మనసును వాడేనేమో? ... అతని మనసు వెన్నెలాంటిదే నేమో?' జానకి ఆశలు రహదారి వెదుకుతున్నాయి.

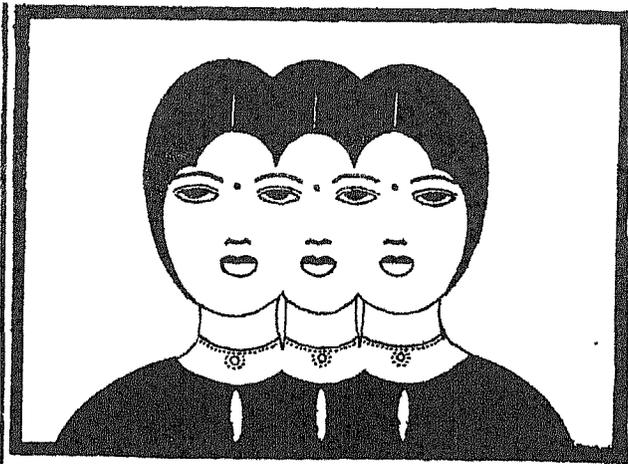
రామారావు ఆశ్చర్యంగా జానకికి చూస్తున్నాడు. 'ఎందుకొచ్చింది దీమె? అందుకోనూ ఇంట్లో ఎవరూ లేనప్పుడు?' రామారావుకి కిక్కికట్లు దగ్గర తనను హెచ్చరించిన వ్యక్తి గుర్తొచ్చాడు. 'అత నీ అమ్మాయి గురించేనా హెచ్చరిస్తా.'

"మిమ్మల్నికంటే అడగాలని వచ్చాను." జానకి మాటలు అతని ఆలోచనలకు అంతరాయం కలిగించాయి.

ఈ మాటలు మరి తెల్లబోయాడు. "ఏమిటి?" తేరుకుని అడిగాడు.

అలా అడిగాడన్న మాటేకాని, ఆమె అడిగే దేమిటా ఆని సంశయంతో పడింది మనసు.

జానకి క్షణంసేపు చెప్పే విషయాన్ని మనసులో మననం చేసుకుంది. తరవాత— "నే నడిగే విషయం విని ... ఆశ్చర్యపోవటం, అసహ్యించుకోవటం గొంటివి చేయకండి దయచేసి. ఈ అమ్మాయి ఇంత సిగ్గులేని దేమిటని కూడా అనుకోవద్దు. సిగ్గుపడవలసిన పనేం చేయబోవటం లేదు నేను. పెళ్ళి కావా అనుకుంటున్నాను. నా మెడ కొక పనువుతాడు కావాలనుకొంటున్నాను... ఈ కన్నెచెర సుంచి విడుదల కోరుకుంటున్నాను. ఇది సిగ్గుపడవలసిన విషయమా? చెప్పండి ... విజానికి పెళ్ళి కాకపోవటమే సిగ్గున విషయం. ఆ స్థితిలో ఉన్నాను నేను. నల్లనీళ్ళనీ, మసీబోగ్గని, రాకాననీ— ఎన్ని పేర్లు పిలవుతాయో అన్ని పేర్లు పెట్టింది లోకం నాకు. ఆ పేర్లతో నాకు పెళ్ళికాకుండా చేసింది. పెళ్ళికాని పిల్ల కష్టవాళ్ళకి సైతం శత్రువైపోతుంది, బయటి ప్రపంచంతో నాకు సంబంధం లేవుడో తెగిపోయాయి. కన్నవాళ్ళతో కూడా నాకు సంబంధం అంతమాత్రమే. అందుకే నేను నల్లనీళ్ళకు సంబంధాలు చూడాలనే దృష్టి లేదు వాళ్ళ కిప్పుడు. అందుకే నేను ... అందుకే నా సంబంధం నేను వెదుకుకుంటున్నాను... నే నొకటి అడగదలచుకున్నాను మిమ్మల్ని? . . .

ముమ్మూర్తులు చిత్రం—ఎ. ప్రభాకర్ (జగిత్యాల)

అడగమంటారా?" అని తల వంచు తెలివిగా చెబుతూంది! ... వెర్రిపిల్ల! కుని అంది జానకి.

రామారావుకి ఒక వైపు భయం, మరొక వైపు అసహ్యం, ఇంకొకవైపు జాలి కలగసాగాయి ఆమెని చూస్తూంటే.

'ఒక అడపిల్ల ... ఇలా ?? !!' అతనికి ఆశ్చర్యం ముంచుకొస్తూంది. జానకి అంది, ఆతను సమాధానం చెప్పకపోతే. "మీరు నా మీద దయ చూపించక తప్పదు. మీరు ప్రయత్నిస్తే జాలి చూపించగలరు. చెప్పండి నాకు పెళ్ళి కావాలి! ... నా కీ దుర్భర సరకం నుంచి విముక్తి కావాలి ... అదీ ఒక పనువు తాడుతో! ... కాని, ఒకటి ... నాకు మీ ఇంటికి రాణి నవుదామనీ, మీ హృదయానికి పట్టుపు రాణి నవుదామనీ ఆశ లేదు. అంత అత్యాశ నా కనలులేదు. ఒక దానిగా మీ జీవితంలో నాకు చోటిస్తే చాలు ... ఒక పనువుతాడుతో! ఆ భాగ్యం చాలు నాకు ... మీరు ... మీరు నన్ను పెళ్ళి చేసుకోకారా?"

జానకి చెంపలు కన్నీటితో తడిసి పోయాయి.

రామారావు పాతే తిప్పట్లు అయ్యాడు. 'వాలే ఎ పిటీబుల్ కండిషన్!' అతనికి అంతకు ముందున్న అసహ్యం, భయం పోయాయి. జాలి పెరిగిపోయింది. అతని హృదయం ద్రవించిపోసింది.

జానకి కళ్ళు వర్షిస్తూనే ఉన్నాయి. "నేను రోజూ దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తాను. ఏమనో తెలుసా? నీ మెడతో చూల గానూ, నీ పాదాల మీద పువ్వుగానూ ఆవాలని నే నాశనపడటం లేదు. నిన్ను అభిషేకించేటప్పుడు ఉడకాన్ని చల్లబానికి ఉపయోగిస్తారే — ఆ పువ్వుపాటి అద్భుతం ప్రసాదించమని అడుగుతానండీ. ఆ! ... ఆ పాటి భాగ్యం ఎక్కువే నాకు!"

రామారావుకు హృదయం పిండేసినట్లయింది.

'తనకి దాంపత్య సుఖం కూడా అక్కర్లేదని ... తన నలలు లాకే సుపనరం లేదని ఎంత బాగా చెబుతూంది! ఎంత

వచ్చినట్టే వెళ్ళిపోవటం ఆయనకు ఆశ్చర్యం కలిగించి ఉండవచ్చు. కాక పోతే ఓ మంచి కుర్రాడు వెళ్ళిపోతున్నాడనే జాడేనా కావచ్చు.

'అబ్బే! ... అదేం లేదండీ ... చాలా సౌకర్యంగా ఉంది. కాని, మా స్నేహితుడొకడు నాతోకూడా ఉంటానంటున్నాడు. ఇద్దరికీ ఈ రూము చిన్నదవుతుంది ... అందుకు ...'

జానకి అనుకుంది : 'అతనికీ రూము సౌకర్యంగానే ఉంది. వచ్చిందల్లా తనతోనే అసౌకర్యం...'

తండ్రి ఇంక సంభాషణ పొడిగించలేదు.

'నీ ఇస్తుం, బాబూ!' అని ఊరు కున్నాడు. రామారావు ఆ రోజే ఆ గది ఖాళీచేసి వెళ్ళిపోయాడు, బాధపడుతూనే.

జానకి పీకటి గదిలో కూర్చుంది. ఆమెకు రామారావు మీద కోపం రాలేదు. కాని, ఎచ్చిందల్లా మొదటిసారిగా తన దౌర్భాగ్యం మీదా, తన ముడవన్నపు తనం మీదా. 'ఎంతటి ప్రకాశకురాలా తను! దేహీ! ... అని కొంగుపట్టి యూచించినా, తన బ్రతుకు ఎందుకూ కారణమూ పోతూంది. . . ఎంతటి దౌర్భాగ్యం తనది!'

జానకి మంచంకోడు మీద తల వార్చి కింద చతికిల బడింది.

కాసేవలా కూర్చున్నాక మెల్లగా సావిట్రికి వచ్చింది.

తండ్రి బయటకు వెళ్ళినట్లున్నాడు. తల్లి వంటింట్లో ఉంది. జానకి వీధి తలుపు తీసి మేడమీదకు చూసింది. రామారావు గది ... రామారావు ఖాళీ చేసిన గది తాళంవేసి ఉంది.

దానికేసి చూస్తూ అనుకుంది: 'ఎవరినీ స్వంతంగా ఉంచుకో మనటం లేదీ హృదయాన్ని ... తను కన్నెకాదూ... ఇల్లాలు అని చెప్పుకునే ఆధారంకోసం, అర్హతకోసం అద్దెకు ఉండమంటూంది. నడవనీ, ఉండమనీ నిర్ణయంగా తోసిపుచ్చి వెళ్ళిపోతున్నా రందరూ ... చివరకు రామారావుకూడా... ఈ గదిని చూసుకుందుకు మళ్ళీ ఎవరోస్తారో... ఈ మాటలు ఎవరోస్తారో...' తన మనసు మీద తనకి అధికారం లేదని తెలుసు జానకి.

దాన్ని తిట్టినా, చీవాట్లు పెట్టినా దాని తీరుతో అది ఆలోచించటం మానదు. అందుకే జానకి ఊరుకుంది.

కన్నెమనసు ఆ త్రత అలాంటిది. దాని నిరీక్షణ కొనసాగవలసిందే. జానకి ఇంట్లో దానిని 'టు తెల్' బోర్డు తీసుకొచ్చి చీర కొంగుతో తుడిచి వీధి గోడకు తగిలించి రోపలకు వెళ్ళి పోయింది.

మెల్లగా, అతి నీరసంగా మెట్లు దిగ వారంభించింది. తన చూపులకు కన్నీటి పార అడ్డుస్తూంటే ... వెళుతూన్న ఆమెని చూస్తూ అలా నిలబడి పోయాడు రామారావు.

మెల్లగా, అతి నీరసంగా మెట్లు దిగ వారంభించింది. తన చూపులకు కన్నీటి పార అడ్డుస్తూంటే ... వెళుతూన్న ఆమెని చూస్తూ అలా నిలబడి పోయాడు రామారావు.

మెల్లగా, అతి నీరసంగా మెట్లు దిగ వారంభించింది. తన చూపులకు కన్నీటి పార అడ్డుస్తూంటే ... వెళుతూన్న ఆమెని చూస్తూ అలా నిలబడి పోయాడు రామారావు.

మెల్లగా, అతి నీరసంగా మెట్లు దిగ వారంభించింది. తన చూపులకు కన్నీటి పార అడ్డుస్తూంటే ... వెళుతూన్న ఆమెని చూస్తూ అలా నిలబడి పోయాడు రామారావు.

మెల్లగా, అతి నీరసంగా మెట్లు దిగ వారంభించింది. తన చూపులకు కన్నీటి పార అడ్డుస్తూంటే ... వెళుతూన్న ఆమెని చూస్తూ అలా నిలబడి పోయాడు రామారావు.

మెల్లగా, అతి నీరసంగా మెట్లు దిగ వారంభించింది. తన చూపులకు కన్నీటి పార అడ్డుస్తూంటే ... వెళుతూన్న ఆమెని చూస్తూ అలా నిలబడి పోయాడు రామారావు.

మెల్లగా, అతి నీరసంగా మెట్లు దిగ వారంభించింది. తన చూపులకు కన్నీటి పార అడ్డుస్తూంటే ... వెళుతూన్న ఆమెని చూస్తూ అలా నిలబడి పోయాడు రామారావు.